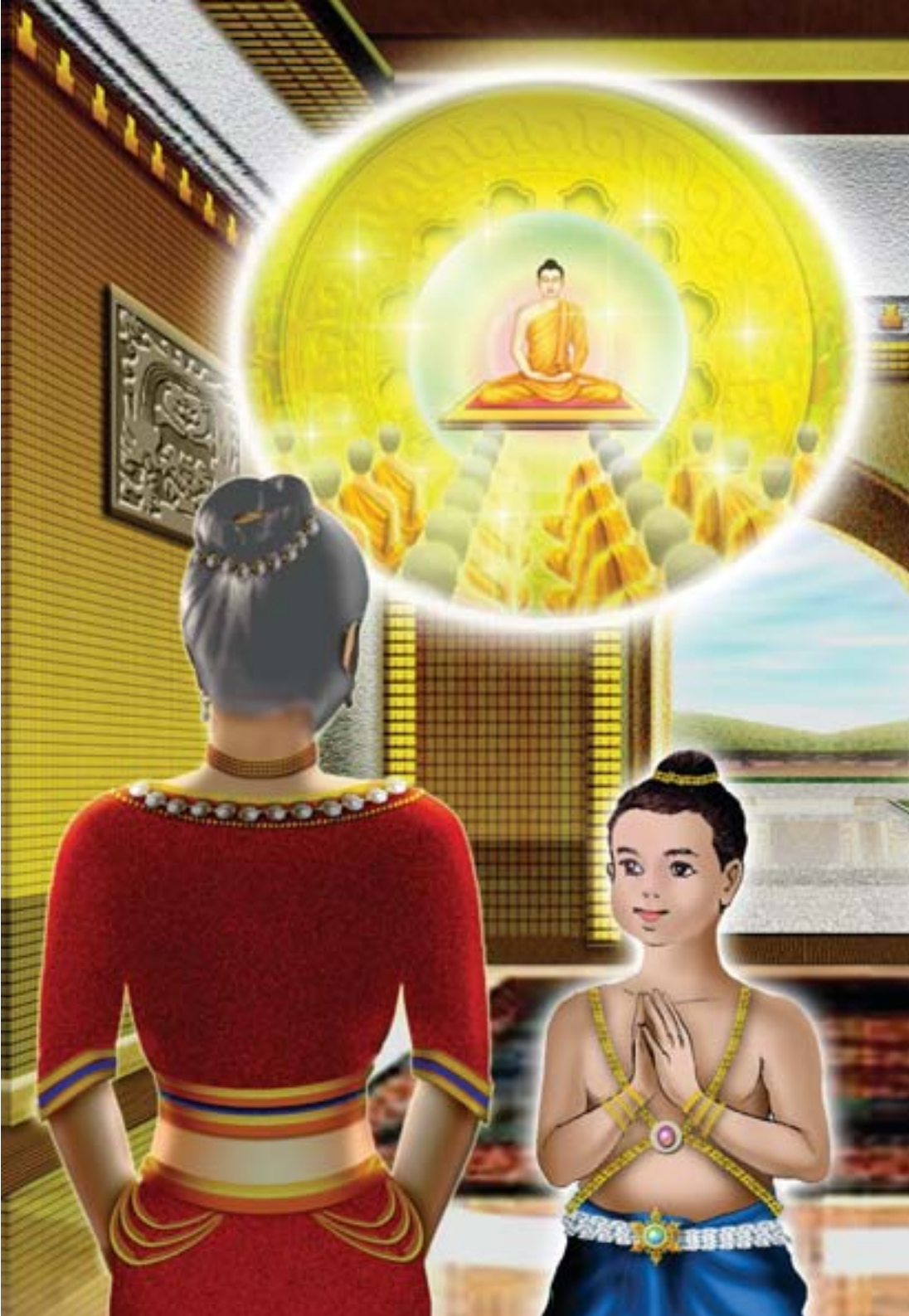

๕๒

พระทัพพมัลลบุตร (๑)

ภิกษุทั้งหลาย บุคคลบางคนในโลกนี้ ตนเองเป็นผู้ถึง
พร้อมด้วยศรัทธา มีhiri มีโศตตปปะ มีการสดับมาก มีความเพียร
มีสติ มีปัญญา ยังชักชวนผู้อื่นให้เป็นอย่างนั้นด้วย นี้เรียกว่า
สัตบุรุษ ยิ่งกว่าสัตบุรุษ

พระเทพมัลลบุตร (๑)

๔๕๕

การที่เราได้กายมนุษย์นี้ นับว่าเป็นโอกาสที่ดีที่สุดใน การสร้างบารมี ยิ่งเราเป็นสัมมาทิฐิเข้าใจเรื่องบาปบุญคุณโทษ ยิ่งสร้างบุญบารมีได้เต็มที่ เพราะรู้ถึงอันสงส์ที่จะเกิดขึ้น ดังนั้น เราควรที่จะทุ่มเทสร้างความดีอย่างไม่หยุดยั้ง การเกิดมาทำ อย่างนี้ ได้ชื่อว่า เกิดมาใช้ชีวิตอย่างมีคุณค่า ได้สร้างบารมีซึ่ง เป็นงานที่แท้จริง สิ่งที่เราควรทำควบคู่ไปกับภารกิจประจำวัน คือหมั่นทำใจหยุดใจนิ่งไปพร้อมๆ กัน เพื่อเราจะได้เข้าถึงที่พึ่ง ที่ระลึกที่แท้จริง คือ พระรัตนตรัยภายในตัว

มีวาระแห่งพระบาลีที่ปรากฏใน อัธยาศัยสูตร ความว่า

“ภิกษุทั้งหลาย บุคคลบางคนในโลกนี้ ตนเองเป็นผู้ถึงพร้อมด้วยศรัทธา มีhiri มีโอตตปปะ มีการสดับมาก มีความเพียร มีสติ มีปัญญา ยังชักชวนผู้อื่นให้เป็นอย่างนั้นด้วยนี้เรียกว่า สัตบุรุษ ยิ่งกว่าสัตบุรุษ”

การจะดำรงตนให้อยู่อย่างมีความสุขในเพศสมณะ ต้องมี ธรรมะสำหรับสอนตนเอง คือ ต้องเริ่มจากมีศรัทธาก่อน ความศรัทธานำไปสู่ความสบายใจในการประพฤติธรรม ครั้นบวชแล้ว ต้องมีhiriโอตตปปะคอยกำกับด้วย จะได้ไม่ทำผิดพลาด เป็นการควบคุมสัลลิกขาของท่านเองให้บริสุทธิ์ จากนั้นต้องหมั่นทำความเพียร ขำระกาย วาจา ใจให้ใสบริสุทธิ์ ซึ่งเป็นตัวจิตต-

พระทัตพมัลลบุตร (๑)

๔๕๖

สิกขา ควบคู่กับการศึกษาธรรมวินัยให้แตกฉาน ทั้งภาคทฤษฎี และปฏิบัติ เป็นการเพิ่มพูนปัญญาสิกขาของตัวท่านเอง เมื่อเป็นผู้สมบูรณ์ด้วยคุณธรรมเหล่านี้แล้ว ยังทำหน้าที่ถ่ายทอด ความสุขที่เกิดจากการปฏิบัติธรรม และการศึกษาธรรมวินัยมาสู่พวกเรา และชาวโลก ให้ได้รับรสพระธรรมตามไปด้วย เช่นนี้แล้ว ได้ชื่อว่าเป็นยิ่งกว่าลัตบุรุษ คือ พระแท้ในอุดมคติของชาวโลก

ในสมัยพุทธกาล มีพระภิกษุที่ประพฤติเป็นต้นแบบอย่างนี้เป็นจำนวนมาก โดยขอบำเพ็ญพรตของพระอริยสาวก รูปหนึ่ง นามว่า พระทัตพมัลลบุตรเถระ ซึ่งเป็นพระเถระที่ทรงคุณธรรม และรับผิดชอบต่อหน้าที่ จนได้รับการแต่งตั้งจากพระบรมศาสดาให้เป็นเอตทัคคะในด้าน “การจัดแจงเสนาสนะ” การบรรลุนิพพานของท่าน ค่อนข้างจะพิเศษสุดและรวดเร็ว ได้เป็นหนึ่งในจำนวนพระอสีติมหาสาวก

*พระทัตพมัลลบุตรเถระ ท่านถือกำเนิดในวรรณกษัตริย์ ในตระกูลมัลลราช ในอนุปิยนิกม แคว้นแคว้นมัลละ เมืองกุสินารา เมื่อใกล้จะประสูติ พระมารดาของท่านได้ทิวศตเสียก่อน พระประยูรญาติทั้งหลายจึงช่วยกันยกสรีระของพระนางไปวางบน

พระทัพพมัลลบุตร (๑)

๔๕๓

จิตกาธานที่สุสาน เพื่อถวายพระเพลิง

เมื่อพระครรรค์ของพระเทวิฏกไฟเผาเช่นนั้น ไม่อาจทนต่อความร้อน จึงแตกออก ส่งผลให้ทหารที่อยู่ในครรรค์กระเด็นตกลงบนกองหญ้า ด้วยอำนาจบุญกุศลที่ท่านได้สั่งสมบ่มบารมีมานับภพนับชาติไม่ถ้วน มีบารมีเต็มเปี่ยมพอที่จะบรรลุธรรมบุญนั้นก็ช่วยปกป้องคุ้มครองให้พระกุมารพ้นภัยอันตรายได้อย่างน่าอัศจรรย์ เหล่าทหารจึงได้นำพระกุมารไปถวายแก่พระอัยยิกาผู้เป็นยาย และทูลเล่าเรื่องราวทั้งหมด พระอัยยิกาทรงถือเอาเหตุการณ์ที่กองหญ้าแผ่กรองรับพระกุมารไว้ และตั้งชื่อให้ว่าทัพพะ

เมื่อพระกุมารมีพระชนมายุได้ ๗ พรรษา พระผู้มีพระภาคเจ้าพร้อมด้วยพระภิกษุสงฆ์ได้เสด็จมาสู่แคว้นของท่าน แม้ท่านจะเป็นเด็กอายุเพียง ๗ ขวบ แต่ด้วยบุญที่สั่งสมมานับภพนับชาติไม่ถ้วน ทำให้บังเกิดความเลื่อมใสในพระผู้มีพระภาค ทันทีที่เห็น ก็ปรารถนาที่จะออกบวช จึงเข้าไปหาท่านยาย และบอกถึงความต้องการที่จะบรรพชา

พระอัยยิกาเป็นผู้มีศรัทธา และเข้าใจเรื่องราวในสังสารวัฏอย่างดี จึงสนับสนุนทันทีว่า ดีแล้วหลานเอ๋ย การบรรพชาเป็นการนำชีวิตไปสู่ทางประเสริฐ ชีวิตสมณะเป็นชีวิตที่แสวงหา

พระทัตพมัลลบุตร (๑)

๔๕๘

ความบริสุทธิ์ เพื่อให้หลุดพ้นจากอัสวกิเลสได้เต็มที่กว่าชีวิต
ฆราวาส และได้พาทัตพมัลลบุตรกุมารไปเข้าเฝ้าพระผู้มีพระ-
ภาคเจ้า กราบทูลว่า “ข้าแต่พระผู้มีพระภาคเจ้า ขอพระองค์
ทรงพระกรุณาให้กุมารนี้บรรพชาในสำนักของพระองค์เถิด
พระเจ้าข้า”

พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงเห็นว่า เป็นการสมควรที่จะทรง
อนุญาตการบรรพชาให้แก่กุมารนี้ จึงตรัสสั่งพระภิกษุรูปหนึ่งว่า
“ดูก่อนภิกษุ เธอจงให้กุมารนี้บรรพชาเถิด” ภิกษุนั้นรับฟัง
พระพุทธบัญชาแล้ว จึงพาทัตพมัลลบุตรกุมารไป ได้สอน
ตปญจกกรรมฐาน คือ กรรมฐานมีหนึ่งเป็นที ๕ อันหมายถึง
เกสา คือผม โลมา คือขน นขา คือเล็บ ทันตา คือฟัน ตโจ คือหนัง
ให้มัลลบุตรกุมารยึดสิ่งเหล่านี้เป็นอารมณ์ของกรรมฐานว่าเป็น
สิ่งไม่งาม ไม่เที่ยง พิจารณาทั้งโดยอนุโลม คือ เรียงไปตามลำดับ
เริ่มจากเกสา เป็นต้น ไปจนถึงตโจ และว่าโดยปฏิโลม คือ จากตโจ
ย้อนกลับขึ้นไปจนถึงเกสา

การสอนให้ว่าโดยอนุโลม และปฏิโลมนี้มีผลดี คือ ทำให้
เกิดสมาธิขึ้น ผู้ที่กล่าวนี้ต้องคอยกำหนดใจให้สงบนิ่ง มีสติกำกับ
ถ้าเผลอไป ใจไม่จดจ่อ ก็จะไม่เรียงไปตามลำดับ และก็ไม่รู้ว่า
เรากำลังพิจารณาอยู่ในช่วงของอนุโลมหรือปฏิโลม การสอนให้
ภาวนากลับไปกลับมาทั้งสองอย่างควบคู่กันไป โดยไม่ให้ว่า

พระทัตพพมัลลบุตร (๑)

๔๕๕

อย่างใดอย่างหนึ่งเพียงอย่างเดียว เป็นการป้องกันการกล่าวแบบเรื่อยเปื่อย แต่ใจกลับล่องลอยฟุ้งซ่านคิดไปต่างๆ นานา การภาวนากรรมฐานนั้นก็ไม่ได้ผล เป็นเหมือนนกแก้ว นกขุนทอง เพราะกรรมฐานทั้งห้านี้ ท่านสอนไว้เพื่อใช้พิจารณาตนเอง ให้เห็นว่าไม่สวยไม่งาม เป็นสิ่งปฏิกุศล จะได้เบื่อหน่าย คลายกำหนด และจะได้มุ่งทำพระนิพพานให้แจ้ง

ทัตพพมัลลบุตรกุมารนั้น มีบารมีเต็มเปี่ยมอยู่แล้ว เมื่อได้เรียนตจปัญจกรรมฐาน ท่านก็กำหนดกรรมฐานนั้นไว้ในใจทันทีที่พระอาจารย์เริ่มปลงผม ท่านได้สำเร็จโสดาปัตติผล ขณะกำลังปลงผมอยู่ ได้สำเร็จสภิกาคามิผล และเมื่อปลงผมไปได้ ค่อนศีรษะ ก็สำเร็จอนาคามิผล และหลังจากปลงผม ก็ได้สำเร็จพระอรหัตผล การสำเร็จพระอรหัตผลกับการปลงผมเสร็จ ไม่ก่อนไม่หลังกันเลย คือ สำเร็จกิจพร้อมกันพอดี นี่เป็นการบรรลุธรรมที่พิเศษของท่าน เป็นแบบปฏิบัติได้สะดวก รู้ได้รวดเร็ว

พระทัตพพมัลลบุตรเถระสำเร็จอริยมรรคขั้นสูงสุด เป็นพระอรหันต์แล้ว ได้ตามเสด็จพระผู้มีพระภาคเจ้าไปกรุงราชคฤห์ด้วย หลังจากทรงประทับอยู่ในแคว้นแคว้นมัลละตามพระพุทธรประสงค์แล้ว ขณะที่กำลังพักอยู่ในสถานที่อันเงียบสงัด ก็คิดถึงกิจของพรหมจรรย์ว่า เราได้สำเร็จกิจที่จะต้องประพฤติ

พระทัตพพมัลลบุตร (๑)

๔๖๐

ปฏิบัติแล้ว เราควรจะเป็นผู้รับใช้พระสงฆ์ โดยรับหน้าที่จัดแจง
แต่งตั้งเสนาสนะ ทำตัวให้เป็นประโยชน์แก่ชาวโลก

ครั้นคิดแล้ว ก็ไปเข้าเฝ้าพระผู้มีพระภาคเจ้า กราบทูล
พระพุทธรองค์ถึงเรื่องที่ท่านตั้งใจจะกระทำหน้าที่เพื่อหมู่คณะ
พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสสรรเสริญ และทรงมอบหน้าที่ให้ ๒
ประการ คือ ๑. ให้เป็นผู้จัดแจงเสนาสนะของสงฆ์ คือ การ
จัดแจงปูลาดเสนาสนะเพื่อพระภิกษุทั้งหลาย ๒. เป็นผู้ทำหน้าที่
แจกภัต คือ ทำหน้าที่นิมนต์พระภิกษุ ให้ไปสู่สถานที่ที่ญาติโยม
ได้อาราธนาไว้

ภาระหน้าที่ทั้ง ๒ ประการนี้ จะต้องได้รับการยอมรับ
จากหมู่สงฆ์ เพราะไม่ใช่เรื่องง่ายเลย ในขณะที่พระทัตพพมัลล-
บุตรเถระเข้ารับหน้าที่สองอย่างนั้น ท่านยังถือว่าเป็นผู้มีพรช-
กาลอ่อนมาก หากจะกล่าวตรงๆ คือ ตำแหน่งที่ได้รับเป็นภาระ
เกินกว่าเด็กจะรับผิดชอบได้ แต่ท่านได้ทำหน้าที่อย่างไม่มีข้อแม้
เงื่อนไข

เราจะเห็นได้ว่า เรื่องราวชีวิตในสังสารวัฏนั้น มีเรื่อง
แปลกๆ มากมาย ที่เป็นคำถามให้สงสัย รอคอยผู้มีบุญมาเฉลย
คำตอบ ชีวิตของบุคคลที่เกิดมา ล้วนมีฉากหลังกำกับ นั่นคือ
บุญและบาป ขึ้นอยู่กับสิ่งใดจะมีกำลังส่งผลมากกว่ากัน คนที่ได้

พระทัตถ์พมัลลบุตร (๑)

๔๖๑

รับผลบุญพิเศษนั้น จะต้องสร้างบุญไว้มากๆ ไม่ใช่ว่าจะได้มา
อย่างง่ายๆ ถ้าอยากกำหนดชีวิตของเราให้เป็นไปในทิศทางใด
เราต้องสร้างบุญให้มากๆ และอธิษฐานจิตตามที่เราต้องการ
สักวันหนึ่งเราจะประสบผลแห่งบุญนั้นอย่างแน่นอน

